

Stekelhaar is echt niet raar!

Over het boek

Auteur en illustrator: Nadia Budde

Vertaler: Edward Van de Vendel

Uitgeverij: Tiptoe Print

Jaar van uitgave: 2020

Over de maker

Nadia Budde is geboren in Berlijn in 1967. Na een opleiding tot reclamemaakster studeerde ze grafische kunsten aan de Kunsthochschule Berlin-Weißensee en aan het Royal College of Art in Londen.

Romy König schreef het volgende over haar: 'Kinderboekenschrijfster Nadia Budde jongleert met woorden en tekeningen. Ze associeert zo sterk tussen beide, dat ze kan rekenen op de goedkeuring en het enthousiasme van zowel lezers als critici.'

(...) Uit de titels van haar boeken blijkt dat Nadia Budde een zwak heeft voor woordspelletjes. Haar werk is doorspekt met rijmen, alliteraties en klanknabootsingen.

In een interview met DIE ZEIT vertelde ze dat ze vaak zeer associatief werkt: soms denkt ze aan woorden die ze leuk vindt of waarop ze kan rijmen, en die associeert ze dan met dieren.

Bron: <https://www.goethe.de/ins/be/nl/m/kul/mag/21687697.html>

Nadia Budde mocht reeds een aantal prijzen en bekroningen in ontvangst nemen. Zo was de Jury van de Duitse Jeugdboekenprijs in 2010 overtuigd van haar talent om de 'waarnemingen, denkpatronen en gevolgtrekkingen' van kinderen vast te leggen. Ze vonden dat de schrijfster en illustrator blijk geeft van 'een nieuwe, zinnenprikkelende kijk'.

Gestaag bouwt ze verder aan haar oeuvre. Ze maakt niet alleen boeken maar ook postkaarten en een eigen dierenstripreeks. Ze geeft ook workshops aan kinderen en jonge illustratoren. Haar succesvolle debuut 'Eins Zwei Drei Tier' is onlangs ook als app verschenen.

1. VOOR HET LEZEN

Lees vooraf het boek door. Doordat de tekst handgeschreven is, leest het de eerste keer misschien iets minder vlot door.

1.1 Filosoferen over identiteit

MATERIAAL

- Babyfoto's van de juryleden (vraag hen vooraf om die mee te brengen in gesloten envelop)

Verzamel de foto's en geef bij het begin van de bijeenkomst elk jurylid om de beurt een foto. Wie een foto heeft, bekijkt deze en geeft deze aan het juiste kind. Wie een foto ontvangt, mag niet reageren.

Het zou kunnen dat op het einde een aantal kinderen geen foto kregen of dat er kinderen zijn die meerdere foto's kregen. Bespreek met de juryleden hoe dit kan. Laat je in het gesprek leiden door volgende vragen:

- Hoe kun je weten of jij het wel bent op de foto?
- Zegt de foto wie je bent?
- Speelt het uiterlijk een rol of net het innerlijk?
- En wat als je verandert?

Denk na met de juryleden over wat er kan veranderen. Bijvoorbeeld het haar kan veranderen, ogen daarentegen zullen minder veranderen. Als er een tweeling in je groep zit kun je hier dankbaar gebruik van maken. Hoe weet je wie wie is?

Wil je graag meer weten over filosoferen met kinderen en het stellen van filosofische vragen dan kun je op de volgende webpagina een kijkje nemen: <https://filosovaardig.nl/blog/filosofeertips/wat-is-een-filosofische-vraag/>
Ook op de Leesjury-site staat een artikel hierover: <https://www.deleesjury.be/begeleiders/filosoferen-over-de-boeken>

1.2 Bespreking van de personages op de cover

Kijk samen met de juryleden naar de personages die op het kaft staan:

- Hoe zien ze eruit?
- Wat zijn hun uiterlijke kenmerken?
- Kun je zien of ze boos, bang, blij of verdrietig zijn?

Draai het boek om en bespreek ook deze figuur:

- Hoe ziet hij eruit?
- Wat doet hij? (mediteren)
- Wat heeft hij hiervoor nodig? (een rustige plek met eventueel een matje)

2. TIJDENS HET LEZEN

2.1 Vertellen van het verhaal

- Laat je bij het vertellen leiden door de tekst en de prenten. Laat de juryleden de prenten in zich opnemen. Laat hen commentaar geven op de personages indien ze dit spontaan zouden doen. Reageer hier niet op maar bewaar de zaken voor de nabespreking.
- Het verhaal is geschreven op rijm en heeft een fijne cadans. Probeer deze aan te houden. Doe dit vooral op de hele pagina tekst. 'Enzovoort... et cetera.' op de volgende pagina, hoort er ook nog bij in deze vlotte cadans.
- De daaropvolgende pagina waar oom Colombo languit over de beide pagina's ligt, kun je als een rustpunt nemen. De juryleden zullen deze figuur vast nog herkennen vanop de achterflap van het boek. Laat nu oom Colombo kort en krachtig aan het woord.

3. NA HET LEZEN

3.1 Rijm

De tekst is eigenlijk één lang gedicht verspreid over het ganse boek. Het boek is meesterlijk vertaald door Edward van de Vendel. Hij goochelt met rijmwoorden en construeert eenvoudige zinnen die een aanstekelijk ritme in zich dragen.

- Vinden de juryleden het extra leuk om te worden voorgelezen als de tekst op rijm is of maakt het niet uit?

Let op de pagina waar oma's poedel Majesteit 'zoo' graag zijn vlekken kwijt wil. Is dit een schrijffout of wil de vertaler op die manier benadrukken dat de poedel het zo graag wil?

3.2 Personages

Ik persoon:

Het boek start in de ik-persoon. Bekijk opnieuw het kaft en bespreek dat de figuur helemaal links eigenlijk de verteller is van het hele gedicht.

De hele familie, huisdieren en vrienden:

De ik-persoon zet zijn verhaal kracht bij door ook de neefjes Tim en Tom, oom Haroen, Tante An en opa Ozewoud erbij te betrekken. En zo gaat het maar verder tot de dubbele pagina van het boek waar we alle imperfectie op een rijtje krijgen.

Al deze personages hebben elk hun eigen kwaaltjes die in dit prentenboek op een humoristische wijze worden afgebeeld (zie ook illustraties). Ze ogen allemaal vrij triestig alhoewel ze heel grappig en sympathiek getekend zijn.

Oom Colombo:

Deze bijzondere figuur heeft veel gelijkenissen met de figuur Onslow uit de bekende tv-reeks 'Keeping Up Appearances' (in Nederland en Vlaanderen uitgezonden als Schone Schijn).

De figuur Onslow trekt zich van al de hoogmoed en de schone schijn ophouden niet veel aan. Hier zie je duidelijk een gelijkenis met oom Colombo. Hij komt aandragen met een heldere en gepaste filosofie. Het boeit ook hem allemaal niet wat anderen van hem denken en hij geeft een duidelijke boodschap mee: 'Zoals je bent, zo ben je goed!' Oom Colombo komt twee maal in beeld, en je ziet hoe gelukkig hij kan genieten van het moment en helemaal zen is.

3.3 Illustraties

Bespreek de tekeningen met de juryleden:

→ Wat valt de juryleden op aan de illustraties? En aan de tekst?

- Nadia Budde slaagt erin mensen te tonen hoe ze werkelijk zijn. Met speelse lijnen tekent ze diverse figuren in robuuste vormen met een rijke expressie en ook heel veel fantasie. Je zou haar personages kunnen omschrijven als 'realistisch met een stevige hoek af'. De figuren worden ingekleurd met felle kleuren waardoor de karakters een zekere speelsheid krijgen. Ook de achtergronden zijn eenkleurige pagina's in felle tinten.
- De schoonheidsfilter laat ze achterwege en de schreeuwerige ondertoon in de illustraties toont een ruw mensbeeld. De kwaaltjes worden in de verf gezet en gecombineerd met sterke expressieve gezichtsvormen.
- Op een bijzondere wijze gaan tekst en illustraties hand in hand. De handgeschreven tekst sluit perfect aan bij de illustraties. Beide zijn ze speels, robuust en expressief.

→ Vinden de juryleden dat de tekenstijl past bij het verhaal?

- Buddes stijl is rechttoe rechtaan en misschien ook wel stekelig (verwijzend naar de titel). Ze daagt ons uit om niet té braaf te zijn.

3.4 Humor

De figuren zijn heel fantasievol getekend. De karakters worden heel nauwgezet uitgewerkt en hebben een zekere hilariteit over zich omdat hun karakter en onvolmaaktheden dubbel en dik in de verf gezet worden. Het boek is dolkomisch maar brengt een mooie boodschap: je hoeft niet perfect te zijn.

→ Wat vonden de juryleden grappig in dit boek?

3.5 Einde

→ Bevraag de juryleden wat zij vonden van het einde van het verhaal. Hadden ze dit verwacht? Wat zou 'zoals je bent, zo ben je goed!' precies betekenen?

3.6 Zelfportret tekenen

MATERIAAL

-
- wit papier
 - stiften/ kleurpotloden/ eventueel verf & borstels
-

- Grijp terug naar het gesprek bij het begin van de bijeenkomst waar je samen met de juryleden de babyfoto's besprak. Bespreek wat ze na het luisteren naar het verhaal zo belangrijk vinden aan zichzelf.

- Grijp ook terug naar de titel: ‘Stekelhaar is echt niet raar’. Welke invulling geven de juryleden aan ‘raar’?
 - Wat betekent ‘raar zijn’?
 - Welke betekenis geven zij aan ‘raar’ zijn?
 - Kunnen ze nog andere zaken opnoemen die ‘raar’ zijn?
- Laat hen na deze besprekingen zichzelf tekenen in de stijl van Budde: contouren in zwart en gebruik maken van felle kleuren
- Benadruk dat de juryleden hun kwaliteiten in de verf kunnen zetten. Laat hen hiervoor zaken opsommen over zichzelf waar ze best tevreden over zijn. Begeleid dit met volgende vragen:
 - Wat is het belangrijkste aan jezelf?
 - Wat maakt jou echt?
- De juryleden hoeven zichzelf niet ‘perfect’ na te tekenen. Je hebt geen spiegel nodig om jezelf echt te kunnen zien.

3.6 Gekke kapsels

MATERIAAL:

- Elastiekjes voor in het haar
- Chenilledraad
- Allerlei kralen
- Foam: rubberen gekleurde vormen
- Gel
- Haarlak (eventueel gekleurde bussen)
- Zelf samengesteld boek met gekke kapsels

- De juryleden vatten nu heel goed dat Stekelhaar echt niet raar is. Bespreek wanneer haar wel gek kan zijn. Laat je hiervoor inspireren door volgende link op Pinterest: [https://www.pinterest.com/search/pins/?rs=ac&len=2&q=gekke%20kapsels%20kinderen&eq=gekke%20kapsels&etslf=10377&term_meta\[\]=gekke%7Cautocomplete%7C1&term_meta\[\]=kapsels%7Cautocomplete%7C1&term_meta\[\]=kinderen%7Cautocomplete%7C1](https://www.pinterest.com/search/pins/?rs=ac&len=2&q=gekke%20kapsels%20kinderen&eq=gekke%20kapsels&etslf=10377&term_meta[]=gekke%7Cautocomplete%7C1&term_meta[]=kapsels%7Cautocomplete%7C1&term_meta[]=kinderen%7Cautocomplete%7C1)
- Indien de juryleden dit willen, kun je deze gekke kapsels maken. Snuister op het net wat je kunt doen met de verschillende voorgestelde materialen. Laat je bovenal inspireren door de juryleden zelf.
- Je kunt misschien zelf ‘een kappersboek’ aanleggen zodat de juryleden hun kapsel kunnen kiezen. Voeg enkel kapsels toe in je boek die je kunt maken. Indien je hier niet vaardig in bent, kun je aan (een) ouder(s) vragen om je hierbij te assisteren.
- Tip: je kunt dit boek bewaren als laatste boek om het leesjaar met de gekke kapsels feestelijk af te sluiten.

4. VERDER LEZEN

- Bommetje / Sacha Cotter en Josh Morgan (ill.) (Volt, 2020)
- Kleine Vos en het mooiste wat er is / Ru de Groen en Thysa Zevenbergen (ill.) (Samsara, 2020)
- Raar / Mark Janssens (Lemniscaat, 2020)
- Vissenkind / Tim Gladdines en Astrid Verplancke (ill.) (De Eenhoorn, 2019)
- Mensen mensen wat een mensen/ Peter Spier (Lemniscaat, 1981)

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op ‘Lezen’ en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.